

Mottagare
Regionstyrelsen

Fördelning av medel till regionala kulturinstitutioner inom Kultursamverkansmodellen 2026

Förslag till beslut

- De regionala kulturorganisationerna inom kultursamverkansmodellen beviljas medel enligt regionstyrelseförvaltningens förslag.

Sammanfattning

Inom Kultursamverkansmodellen fördelas statliga och regionala medel av Region Gotland till de regionala kulturinstitutionerna inom modellen. År 2026 instiftas en ny institution: Dans och cirkus på Gotland. Övriga är Film på Gotland, Gotlands museum, Gotlandsmusiken, Konst på Gotland, Länsteatern på Gotland, Regional biblioteksutveckling och Utvecklarorganisationen.

Verksamhetsåret 2026 ska totalt 57 438 500 kr fördelas, varav 28 916 500 kr i regionalt stöd och 28 522 000 kr i statligt anslag. Dessa inkluderar regionala och statliga indexuppräknings- och förstärkningar. År 2026 räknas de regionala medlen upp med 3 %. Den regionala indexuppräknings- och förstärkning innebär att samtliga institutioner får en total ökning med 1,53 % jämfört med 2025.

Utöver regional indexuppräkning fördelas även en regional ramförstärkning till Gotlands Museum om 1 500 tkr för Konstmuseets utveckling och byggnation. Sammantaget innebär indexuppräkning och ovanstående en regional ramförstärkning inom kultursamverkansmodellen på 2 299 tkr, vilket motsvarar en ökning med 8,6 %.

De statliga medlen har de senaste åren minskat nationellt men i år tilldelas Gotland en ökning med 176 000 kr, motsvarande 0,6 %. Dessa föreslås tilldelas Konstmuseet inom Gotlands Museum som stöd för verksamhetsutveckling.

Enligt beslut i ärende RS 2025/1284 tillskapas från 2026 den nya institutionen Dans och Cirkus på Gotland. Enligt rapporten i ärenden samlas medel inom ram för dansområdet om 499 715 kr (från 2025 års belopp) till dess budget.

I den föreslagna fördelningen till de regionala kulturinstitutionerna har hänsyn tagits till institutionernas äskanden i relation till måluppfyllelse i Kulturplan 2025–2028 och nationella kulturpolitiska mål.

Förslag till fördelning:

Verksamhet	2026 SUMMA	Varav regionalt stöd	Varav statligt
Dans och cirkus på Gotland	507 000	255 241	251 759
Film på Gotland	3 200 100	1 611 039	1 589 060
Fpg filmutveckling	455 880	229 506	226 374
Gotlands Museum - kulturarv	14 746 900	7 424 092	7 322 807
GM Konstmuseet	4 576 600	2 304 017	2 272 584
GM konstutvecklare	425 880	214 403	211 478
GM kulturarvsutvecklare	425 880	214 403	211 477
GM slöjd/formutvecklare	931 320	468 858	462 462
Gotlands Musikstiftelse	16 258 060	8 184 862	8 073 198
Konst och form Gotland	1 163 100	585 544	577 556
Länsteatern på Gotland	9 389 855	4 727 173	4 662 682
Regional biblioteksutveckling	2 286 000	1 150 850	1 135 149
Utvecklarorganisationen RG			
Dansutveckling	505 880	254 677	251 203
Litteraturutveckling	455 880	229 506	226 374
Musikutveckling	455 880	229 506	226 374
Teaterutveckling	425 440	214 181	211 259
utvecklarorganisationen gemensam pott	518 674	261 118	257 556
breddat deltagande/kultur och hälsa	710 170	357 524	352 646
SUMMA	57 438 500	28 916 500	28 522 000
Procentuell fördelning		50,3 %	49,7 %

Ärendebeskrivning

Gotlands regionala länsinstitutioner har sedan år 2011 erhållit statliga och regionala verksamhetsmedel via kultursamverkansmodellen. Avsikten med införandet av modellen var att överföra det ekonomiska ansvaret för kulturinstitutionerna från en statlig till en regional nivå och därmed också överföra de fördelnings- och kulturpolitiska besluten närmare verksamheten. Region Gotland fördelar såväl de statliga som de regionala medlen i modellen.

De regionala kulturinstitutionernas uppdrag styrs övergripande genom Kulturrådet av nationella kulturpolitiska mål och strategiska utvecklingsområden samt Region Gotlands kulturplan. Årets fokus för verksamheterna inom kultursamverkansmodellen är kulturen som demokratiarena knutet till mål 7 i Kulturplan 2025–2028, Kulturens roll för demokratiutveckling stärks.

Underlag för fördelning

Enligt beslut i ärende RS 2025/1284 tillskapas från 2026 den nya institutionen Dans och Cirkus på Gotland. De regionala kulturinstitutionerna är därmed år 2026: Dans och Cirkus på Gotland, Film på Gotland, Gotlands museum, Gotlandsmusiken, Konst och form på Gotland, Länsteatern på Gotland, Regional biblioteksutveckling och Utvecklarorganisationen.

Inför verksamhetsåret 2026 har samtliga institutioner inkommit med äskanden i samband med inlämnad verksamhetsplanering i september. Totalt inkom äskanden för 2026 om 2 000 tkr och långsiktigt om 17 300 tkr, se tabell nedan.

Äskanden för långsiktiga investeringar

Verksamhet	För	Äskat
Gotlands Museum	Digital infrastruktur	500 000
	Kompetensförsörjning	1 200 000
	Vård och underhåll samlingar	1 500 000
	Ettapp 2 förhistorisk basutställning	4 000 000
	Krisberedskap	500 000
	Konstmuseet (separat process)	3 500 000
	SUMMA	11 200 000
Gotlandsmusiken	Permanent ramförstärkning från 2026	4 000 000
	Permanent ramförstärkning från 2027	2 000 000
	SUMMA	6 000 000
Konst och form på Gotland	Utveckling av skapande tekniker/Inköp av risograf	100 000
Totalt	SUMMA	17 300 000

Framställan till Kulturrådet inkluderade de äskanden nedan som går mot de nationella kulturpolitiska målen. Delar av detta, till exempel medel för Konstmuseet, drivs som separata ärenden inom Region Gotland. Annat kan tillgodoses med projektansökningar och annan extern finansiering. Dialog pågår med institutionerna i dessa frågor.

Gotlandsmusiken och Länsteatern inkom år 2025 med skrivelser/äskanden om ytterligare medel och dialog har fortsatt under året. Budskapet är att då de statliga anslagen fortsätter att minska kan inte ökande lönekostnader och kostnadsökningar i samhället mötas. De personaltunga organisationerna, framför allt Gotlandsmusiken, riskerar att tvingas minska sin personal om inte ytterligare medel tillförs inför 2027. Samtliga äskanden från institutionerna kommer att bedömas inom processen för mål och budget, i relation till övriga behov inom kulturområdet.

I medlen till respektive utvecklare ingår kostnader för löner och arbetsplats/OH samt områdesspecifika medel utifrån de områdesanalyser och äskanden som respektive utvecklare har gjort för verksamhetsår 2026.

Medel att fördela

De statliga medlen har de senaste åren minskat nationellt men i år tilldelas Gotland en ökning med 176 000 kr, motsvarande 0,6 %.

Verksamhetsåret 2026 föreslås totalt 57 438 500 kr fördelas, varav 28 522 000 kr i statligt anslag och 28 916 500 kr i regionalt stöd. Dessa medel inkluderar regionala och statliga indexuppräknningar och förstärkningar. År 2026 räknas de regionala medlen upp med 3 %. Den regionala indexuppräknningen innebär att samtliga institutioner får en total ökning med 1,53 % jämfört med 2025. För 2026 är fördelningen av medel 50,3 % regionala och 49,7 % statliga, vilket innebär att den regionala finansieringen nu är högre än den statliga för första gången på Gotland. Utöver indexuppräkning beslutades i höstens budgetavstämning att 1,5 mnkr skulle tillföras kultursamverkansmodellen för Konstmuseets byggnation och utveckling. Sammantaget innebär ovanstående en regional ramförstärkning inom

kultursamverkansmodellen på 2 299 tkr, vilket motsvarar en ökning med 8,6 % jämfört med föregående år.

Förslag till fördelning 2026 till kultursamverkansmodellens aktörer

Den regionala indexuppräkningsen på 3 % föreslås komma samtliga institutioner till godo.

I ärendet RS 2025/1284 ska medel för dansområdet om 499 715 kr samlas till Dans och Cirkus budget enligt nedan:

Specifikation	Kr	2025 fördelat till
Länsdansuppdraget	226 715	Länsteatern
Tidigare statlig förstärkning dans	107 000	Dansutveckling
Studio 508	166 000	Utvecklarorganisationen
SUMMA	499 715	Till Dans och Cirkus på Gotland

Årets ramförstärkning föreslås fördelas enligt följande:

- Den regionala indexuppräkningsen om 3 % fördelas jämnt till samtliga institutioner.
- Förstärkningen om 1 500 tkr för Konstmuseets utveckling/byggnation fördelas till Gotlands Museum.
- Statlig ramförstärkning om 176 tkr fördelas till Gotlands Museum för Konstmuseets verksamhetsutveckling.

Förslaget till fördelning till de regionala kulturinstitutionerna inom kultursamverkansmodellen ses i tabellen nedan.

Verksamhet	2026 SUMMA	Varav regionalt stöd	Varav statligt stöd
Dans och cirkus på Gotland	507 000	255 241	251 759
Film på Gotland	3 200 100	1 611 039	1 589 060
Fpg filmutveckling	455 880	229 506	226 374
Gotlands Museum - kulturarv	14 746 900	7 424 092	7 322 807
GM Konstmuseet	4 576 600	2 304 017	2 272 584
GM konstutvecklare	425 880	214 403	211 478
GM kulturarvsutvecklare	425 880	241 403	211 477
GM slöjd/formutvecklare	931 320	468 858	462 462
Gotlands Musikstiftelse	16 258 060	8 184 862	8 073 198
Konst och form Gotland	1 163 100	585 544	577 556
Länsteatern på Gotland	9 389 855	4 727 173	4 662 682
Regional biblioteksutveckling	2 286 000	1 150 850	1 135 149
Utvecklarorganisationen RG			
Dansutveckling	505 880	254 677	251 203
Litteraturutveckling	455 880	229 506	226 374
Musikutveckling	455 880	229 506	226 374
Teaterutveckling	425 440	214 181	211 259
utvecklarorganisationen gemensam pott	518 674	261 118	257 556
breddat deltagande/kultur och hälsa	710 170	357 524	352 646
SUMMA	57 438 500	28 916 500	28 522 000
Procentuell fördelning		50,3 %	49,7 %

Bedömning

Bedömningen är att föreslagen fördelning ger goda möjligheter för institutionerna att verkställa Kulturplan 2025–2028. Samtliga behov kan inte mötas inom ramen för offentliga medel, vilket innebär att behov av kompletterande finansiering ökar.

En jämn fördelning av den regionala indexuppräknings ger möjlighet för verksamheterna att arbeta vidare mot de regionala kulturpolitiska målen. Den statliga ramförstärkningen om 176 000 kr har i dialog med Kulturrådet bedömts göra störst nytta inom utveckling av Konstmuseet. Detta i kombination med regional ramförstärkning om 1,5 mnkr till Konstmuseet lägger grunden för den utvecklingsprocess som har påbörjats. Båda dessa satsningar går mot mål och insatser i Kulturplan 2025–2028:

Mål 2 Fler verksamhetsanpassade lokaler är tillgängliga.

Insats 2.4 Fortsatt utveckling av konstmuseibyggnaden.

Fortsatt projektering och resursättning av Konstmuseet med målet att påbörja byggnation inom planperioden

Bedömningen är också att tidigare års ramförstärkningar har slagit väl ut. De föreslås därför kvarstå och ingår i fördelningen i tabellen ovan.

Ramförstärkning 2025:

- Film på Gotland, interregionalt och nationellt samarbete, 242 tkr
- Utvecklarorganisationen, kultur och hälsa, 700 tkr

Ramförstärkning 2024:

- Resurscenter konst och form på Gotland, 700 tkr (400 + 300 tkr)
- Gotlands Museum, konst på andra platser för unga, 100 tkr
- Gotlandsmusiken, Ung Musik Gotland, 100 tkr
- Länsteatern Gotland, ungas psykiska delaktighet och hälsa, 100 tkr
- Film på Gotland, audiovisuellt unga/unga vuxna, 100 tkr
- Regional biblioteksutveckling, insatser för unga/unga vuxna, 64 tkr

Ramförstärkning 2023:

- Dansutveckling, förstärkning av dansområdet, 100 tkr
- Slöjdutveckling, förstärkning av slöjd- och formområdet, 200 tkr

Ramförstärkning 2022:

- Gotlands museum, digitalisering av kulturarvet, 300 tkr
- Gotlands museum, förstärkning av slöjdområdet, 200 tkr
- Gotlandsmusiken, ökat fokus på barn och unga vuxna, 200 tkr
- Länsteatern på Gotland, stärka samarbeten med fria professionella aktörer och bättre villkor för konstnärligt skapande, 200 tkr
- Regional biblioteksutveckling, läsfrämjande för små barn, 100 tkr
- Film på Gotland, stärka arbetet med skolbio på Gotland, 100 tkr
- Utvecklarorganisationen, mot horisontella mål, 68 tkr

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget är förenligt med gällande lagstiftning och står i proportion med de mål som ställts upp i Region Gotlands kulturplan 2025-2028.

2. Ekonomiskt perspektiv

Fördelningsförslaget tar hänsyn till aktörernas beskrivna behov i relation till nuvarande budget. Bedömningen är dock att ökande lönekostnader och kostnadsökningar i samhället inte kan mötas då de statliga anslagen fortsätter att minska. Det är därför av vikt att samtliga institutioner söker kompletterande finansiering. Regionstyrelseförvaltningen kommer att bedöma institutionernas äskanden i relation till övriga behov inom kulturområdet inom processen för mål och budget.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att den föreslagna fördelningen tar hänsyn till institutionernas arbete med barn och unga mot målen i Kulturplan 2025–2028.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att jämställdhetsperspektivet säkras dels genom de för verksamheterna styrande målen i Kulturplanen, dels genom de överenskommelser som sluts med institutionerna. I överenskommelserna stipuleras att verksamheterna ska upprätta planer för arbetet med jämställdhet och tillgänglighet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att kultursamverkansmodellens aktörer generellt arbetar efter mål i Kulturplanen kring landsbygdssäkring och bedriver verksamhet över hela Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att klimat- och miljöperspektiv säkras genom de överenskommelser som sluts med institutionerna, där en skrivning tillkommit om verksamheternas medverkan i att uppfylla Region Gotlands miljömål.

Beslutsunderlag

Fördelningsbeslut från Kulturrådet gällande 2026 daterat 2025-01-22

Region Gotlands Kulturplan 2025–2028:

<https://gotland.se/utveckla-gotland/kulturutveckling/kulturplan>

Överenskommelser Dans och Cirkus på Gotland, Film på Gotland, Gotlands Museum, Gotlandsmusiken, Konst och form på Gotland, Länsteatern på Gotland, Regional Biblioteksutveckling och Utvecklarorganisationen.

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-30

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Maria Wennström
tf Avdelningschef kultur och fritid

Skickas till

Dans och Cirkus på Gotland
Film på Gotland
Gotlands Museum
Gotlandsmusiken
Konst och form på Gotland
Länsteatern på Gotland
Regional biblioteksutveckling
Utvecklarorganisationen